

Fiskasølan upphavsráttin

Í SEINASTU viku kom blaðið hjá Føroya Fiskasølu. Sum vant er tað fiskasølustjórin, ið skrivar oddagreinina. Hesa ferð skrivar hann um heildarloysnina frá 1975 og um ráfiskagrunnin.

STJÓRIN er sannførdur um, at heildarloysnin og ráfiskagrunnurin eru orsøkin til ta skeivu gongdina og ta vánaligu støðuna í samfelagnum. Við heildarloysnini varð fríá marknaðarskipanin sett úr gildi, sigur Birgir Danielsen.

Í AVÍSAN mun er hetta helst rátt. Men hinvegin kunnu vit spyrja, hvat Føroya Fiskasøla hevur gjørt fyri at tryggja, at fríá marknaðarskipanin slapp at virka. Hon hevur allar dagar tvingað allar sínar limir til at selja hvønn einasta stert gjøgnum samtakið. Eisini tá teir kundu fáa munandi hægri prís við at selja aðrar vegir.

OG FYRI at tryggja sær, at limirnir ikki ganga uttan um

samtakið, hevur fiskasølan lønt fólk, ið ganga um borð á øll tey farmaskip, sum innskipa fisk og framleiðslu burtur úr fiski í føroyskum havnum. T.v.s., at sölusamtakið rindar lön til fólk, sum skulu ansa eftir, at fríá marknaðarskipanin ikki sleppur at virka.

EISINI er kunnugt, at Føroya Fiskasøla íggjøgnum mong ár, við eini puljing, hevur framt eina prísútjavning millum limirnir. Heilt nágreiniiga vita vit ikki, hvat liggur í hesi puljing, men hon er undir ongum umstøðum í ætt við ta fríu marknaðarskipanina. Í summum forum letur tú til puljuna. Í øðrum forum fært tú úr puljuni.

NÚ KANN verða sagt, at limirnir í Føroya Fiskasølu hava skyldu mótvegis samtakinum, sum hevur sínar føstu útreiðslur, uttan mun til um nógv ella lítið verður selt. Men hesar útreiðslur kunnu greiðast, uttan tó at krevja, at limirnir skulu selja alla framleiðsluna gjøgnum fiskasøla. Teir kundu t.d. verið

bundnir til at selt ein part. Ella teir kundu latið samtakinum eitt limagjald.

FISKASØLAN er nógv eldri enn heildarloysnin og ráfiskagrunnurin, og skulu vit tosa um upphavsráttin í spurninginum um at seta fríu marknaðarskipanina til vikis, so er

ongin ivi. Føroya Fiskasøla og Birgir Danielsen liggja nógv betur fyri í kappingini enn heildarloysnin og ráfiskagrunnurin.

vj.

sosigatey

Privatisering valdast

«Skulu vit vænta, at nakað sum helst hendir í føroyska búskapinum, so mugu vit hava eina nýggja generation av vinnulivsmönnum og politikarum», skriva Oyggjatiðindi m.a. í oddagrein seinasta friggjadag.

Blaðið nemur við tað, sum Henning Holten, búskaparfrøðingur og fyrrverandi limur í Ráðgevaði nevndini er komin fram við í seinastuni.

Hann visir á, at allar lógir, sum avmarka kapping, skulu avtakast. Tryggingarmonopol verða avtikin og nýggj banka-

og sparikassalóg verður lýst. Eisini valutaviðurskiptini skulu liberaliserast, ja til útlendskar lögur í Føroyum, niður við skattinum, lækking av rentufrádrátti, privatisering av almennum virkssemi osfr.

Oyggjatiðindi skriva, at hetta ljóðar alt samalt gott, men spyr samstundis, um tað ikki er munur á at privatisera eitt land við 10 mill. innbúgvum og so eitt við 47.000?

«Vit vita», skrivar Oyggjatiðindi viðari, «at privatiseringsætlanir folkafloksins ganga út uppá at privatisera reka og landskassin síðani rindar hallið».

Hesum kunnu vit bara geva Oyggjatiðindum rætt í. Tað kann nevnliga ikki vera rátt bara at privatisera fyri privatiserings skyld. Tað er jú hetta, sum ofta býr undir, tá teir borgarligu tosa um

at privatisera. Hetta tosið kemur helst í stóran mun av, at vit eiga at vera sum hinir og gera sum hinir. Í Onglandi hava teir borgarligu privatiserað so tað forslær, í Danmark verður tosað um tað og eisini í Noregi, har borgarligar stjórnir ráða.

Og so skulu vit sjálvi fylgja eftir. Einki við at spyrja, hvat ein privatisering veruliga fer at merkja fyri land og folk. Nei, tað er IN at tosa um privatisering og tí skulu vit eisini gera tað. Hetta er tað, vit eru vitni til í dag.

Víst skulu vit privatisera har tað veruliga kann gagna samfelagnum, tær og mær — okkum øllum. Men fyrri tað at ein Margareth í London hevur sæð sum sína fremstu uppgávu at privatisera alt sum privatiserast kann, t.v.s. bæði vinnuliv, heilsuverk, almannaverk osfr., so eiga vit í Føroy-

um ikki at apa okkum eftir henni. Tí hyggja vit eftir teimum avleiðingunum sum eitt nú privatiseringin í Bretlandi hevur havt, so siggja vit, at tað er alt annað enn gott. Privatisering hevur á nógvum økjum givið baksláttur. So skal nakað privatiserast, má tað gerast við skili, og tað má vera í tráð við, hvat tænar fólksins besta.

Hvørvið okkum nýtist eitt generationsskipti, har bæði politikarar og vinnulivsmenn verða skiftir út, soleiðis sum Oyggjatiðindi skriva, kunnu vit lutvist geva blaðnum rætt í. Men neyvan verður tað frá einum degi til annan, at tú kanst skipa alt verandi liðið út. Men at hesin spurningurin verður settur fram er bæði neyðugt og gott, tí tað kann fáa verandi politikarar og vinnulivsmenn at taka í egnan barm, at rannsaka

seg sjálvar og at seta fram spurningin: hvat geri eg fyri at stuðla eini sunnari og betri gongd av framtíðar Føroyum.

So lat okkum bara halda fram við at ruska upp í verandi vinnulivsmenn og politikarar og minna teir á, at tað fylgja ávis krev við at vera vinnulivsmáður og politikari og kanska serliga, tá tú er bæði tvey um somu tíð. Er tú bara við til at halda liv í einum óbrúkiligum og ósunnnum systemi, tá er tað sanniliga uppá tíðina at tosa um útskipting og lata eitt nýtt ættarlið koma fram. Vit kenna hetta frá tí avloðaða og stírvna systeminum í kommunistalöndunum, har tú kundi gerast oldurabbi og kortini bliva sitandi sum vinnulivsmáður og leiðandi politikari til sín doyggjandi dag